

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
«УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ»
для студентів 1 курсу факультету іноземної філології**

МИКОЛАЇВ 2018

*Ухвалено рішенням методичної ради факультету іноземної філології
Миколаївського університету ім.В.О.Сухомлинського протокол № від
2018 року*

Укладач доктор педагогічних наук, професор кафедри англійської мови і літератури Заскалета С.Г.

Рецензент доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри перекладу Солodka А.К.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
ЛЕКЦІЯ 1. Вища освіта в Україні та її роль у формуванні конкурентоспроможного фахівця	4
ЛЕКЦІЯ 2. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими країнами	6
ЛЕКЦІЯ 3. Система управління вищою освітою в Україні	7
ЛЕКЦІЯ 4. Університет, його роль, функції і завдання	8
ЛЕКЦІЯ 5. Організація навчального процесу в університеті	9
ЛЕКЦІЯ 6. Я – студент Миколаївського національного університету ім..В.О.Сухомлинського	10
Лекція 7. Професійна підготовка фахівців у закладах вищої освіти	11
Лекція 8. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів	12
Лекція 9. Права та обов'язки студента. Студентське самоврядування. Лідерство	14
ЛЕКЦІЯ 10. Участь студентів у науково-дослідній роботі університету	16
Тематика індивідуальних робіт	16
Методичні рекомендації до виконання індивідуальних робіт	18
Самостійна робота студентів	19
Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів	21
Питання для модульного і підсумковоо контролю для студентів денної та заочної форм навчання	22
Тести	
Рекомендована література	

ВСТУП

Головна мета практичних занять – засвоєння та закріплення найважливіших теоретичних понять курсу. Студент повинен продемонструвати наявність відповідних теоретичних знань та вміння використовувати їх на практиці.

Підготовка до практичного заняття передбачає уважне ознайомлення з конспектом лекцій та рекомендованою літературою.

Теми практичних занять надаються викладачем та повністю співпадають з навчальною робочою програмою. Практичне заняття проводиться на підставі як теоретичного матеріалу, що викладається на лекційному занятті, так і містить матеріал, що належить до самостійної навчальної роботи студента.

На практичному занятті студентом за його бажанням може бути представлено додаткові, більш поглиблені знання з курсу у вигляді підготовки додаткових питань по темі, реферату або фіксованого виступу.

Дискусійні та багатопланові теоретичні питання готуються студентом для обговорення на практичному занятті заздалегідь за обраною тематикою та виключно під керівництвом викладача.

Практичне заняття передбачає як усне обговорення, так і письмові відповіді на окремі теми курсу, виконання тестових завдань, що залежить від змісту теоретичного матеріалу.

Відповідаючи на питання, поставлені викладачем, бажано самостійно наводити практичні приклади, що відбивають та підтверджують зміст та функцію теоретичних понять, які розглядаються.

ЛЕКЦІЯ 1. Вища освіта в Україні та її роль у формуванні конкурентоспроможного фахівця

План

1. Історія вищої освіти в Україні.
2. Нормативно-правова база України щодо вищої освіти.
3. Роль вищої освіти у формуванні конкурентоспроможних фахівців.
4. Шляхи розвитку вищої освіти в Україні.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Історія вищої освіти в Україні.
2. Нормативно-правова база України щодо вищої освіти.
3. Роль вищої освіти у формуванні конкурентоспроможних фахівців.
4. Шляхи розвитку вищої освіти в Україні.

Додаткові питання

1. Вища освіта у країнах Європейського Союзу та провідних країнах світу.
2. Філософія освіти ХХІ століття.
3. Роль та місце гуманітарних дисциплін в системі вищої освіти України.
4. Індивідуалізація навчання та шляхи її впровадження у ВНЗ України.

Рекомендована література

1. Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 2007–2011 рр. : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т вищ. освіти ; [упоряд.: Пономаренко Л. О. ; Стельмах Н. А., Пеева С. П., Айвазова Л. М., Бублик Н. М. ; наук. консультант і авт. вступ. ст. Корольов Б. І. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. – К. : Нілан-ЛТД, 2012. – 663 с
2. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004.-384с.

3. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- 4: Закон України про освіту. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2005. – 448с.
6. Сайт «Законодавство України». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
7. Guide to higher education in Ukraine. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://studyinukraine.gov.ua/study-in-ukraine/guide-to-higher-education-in-ukraine/>
8. Structure of higher education system in Ukraine. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://applicant.bsmu.edu.ua/higher-education-in-ukraine/structure-of-higher-education-system-in-ukraine>

ЛЕКЦІЯ 2. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими країнами

План

1. Основні завдання, принципи та етапи формування європейського освітнього простору.
2. Імплементация Болонського процесу в Україні.
3. Пріоритетні напрямками державної політики щодо розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу.
4. Вища освіта в країнах Європейського Союзу та інших розвинутих країнах світу.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Основні завдання, принципи та етапи формування європейського освітнього простору.

2. Імплементация Болонського процесу в Україні.
3. Пріоритетні напрямки державної політики щодо розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу.

Додаткові питання

1. Історія Болонського процесу: хронологія подій.
2. Розвиток Болонського процесу в Україні.

Рекомендована література

1. Вища освіта України і Болонський процес: [Навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя] – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384с.
2. Болонський процес в Україні. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/bologna/>
3. Вища освіта. Болонський та Сорбонський процеси. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/vyshcha-osvita-v-ukraini/vyshcha-osvita-i-bolonskyi-protses.html>
4. Кремень В.Г. Болонський процес : сближение, а не унификация / В.Г. Кремень // Зеркало недели. – №48(473). – 13–19 декабря 2003.
5. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / [М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, К.М.Левківський, Ю.В.Сухаїрніков] – К. : МОНУ, 2004. – 24с.
6. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / [За ред. В.Г. Кременя]. – Тернопіль, 2004. – 147с.
4. The Bologna Process and the European Higher Education Area. Електронний ресурс. Режим доступу: http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_en
7. Bologna Process. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.wg.aegee.org/ewg/bologna.htm>
8. Ministerial Declarations and Communiqués. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.ehea.info/cid100210/ministerial-conference-bologna-1999.html>

ЛЕКЦІЯ 3. Система управління вищою освітою в Україні.

План

1. Модель управління у галузі вищої освіти: органи управління вищою освітою і наукою в Україні та їх повноваження.
3. Повноваження власника вищого навчального закладу.
4. Повноваження керівника, деканату, вченої ради ВНЗ.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Модель управління у галузі вищої освіти: органи управління вищою освітою і наукою в Україні та їх повноваження.
3. Повноваження власника вищого навчального закладу.
4. Повноваження керівника, деканату, вченої ради ВНЗ.

Додаткові питання

1. Ліцензування освітньої діяльності вищих навчальних закладів.
2. Акредитація напрямку або спеціальності.

Рекомендована література

1. Законодавство України Електронний ресурс Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
- 2.: Веб-сайт «Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України». Електронний ресурс Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/>
3. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Ліцензування_вищого_навчального_закладу. Електронний ресурс : Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>

ЛЕКЦІЯ 4. Університет, його роль, функції і завдання

План

1. Сутність вищого навчального закладу (ВНЗ).

2. ЗВО України.
3. Мета і головні завдання ВНЗ.
4. Правовий статус ВНЗ.
5. Рівні акредитації ВНЗ.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Сутність вищого навчального закладу (ВНЗ).
2. Типи ВНЗ України.
3. Мета і головні завдання ВНЗ.
4. Правовий статус ВНЗ.
5. Рівні акредитації ВНЗ.

Додаткові питання

1. Повноваження Національного вищого навчального закладу.
2. Створення, реорганізація та ліквідація вищого навчального закладу.
3. Принципи управління вищим навчальним закладом.

Рекомендована література

1. Сайт «Законодавство України». Електронний ресурс : Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
2. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2016/17 навчального року. Статистичний бюлетень. — К.: Державна служба статистики України, 2017.
3. Нагребельний В. П., Самойленко О. О., Самохвалов В. П. Університет // Юридична енциклопедія: В 6-ти тт. — Т. 6: Т — Я. — К., 2004. — 768 с. — С. 212.

ЛЕКЦІЯ 5. Організація навчального процесу в університеті

План

1. Навчальний процес в університеті.
2. Структура та форми організації процесу навчання.

3. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу у ЗВО.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Навчальний процес в університеті: учасники навчального процесу та структурні підрозділи ВНЗ.
2. Структура та форми організації процесу навчання.
3. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу у ЗВО.

Додаткові питання

1. Причини виключення з числа студентів та підстави щодо поновлення навчання в університеті.
2. Поняття про академічну відпустку. Індивідуальний графік навчання.
3. Організація навчально-виробничої практики студентів.
4. Наставник групи (куратор) та його обов'язки.

Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про затвердження Положення про проведення практики студентів. практику студентів вищих навчальних закладів Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
4. Education at EU. Електронний ресурс. Режим доступу: https://europa.eu/european-union/topics/education-training-youth_en

ЛЕКЦІЯ 6. Я – студент Миколаївського національного університету ім..В.О.Сухомлинського

План

1. Миколаївський національний університет ім..В.О.Сухомлинського: історія та традиції.
2. Проведення екскурсії в музей МНУ і.В.О. Сухомлинського.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Миколаївський національний університет ім..В.О.Сухомлинського: історія та традиції. (Проведення екскурсії в музей МНУ ім..В.О. Сухомлинського).
2. Основні структурні підрозділи МНУ ім..В.О. Сухомлинського.

Додаткові питання

1. Функції ректорату, деканатів, кафедр.
2. Інфраструктура МНУ ім..В.О. Сухомлинського (Проведення екскурсії по МНУ ім..В.О. Сухомлинського).

Рекомендована література

1. Миколаївський національний університет ім..В.О.Сухомлинського Електронний ресурс. Офіційний сайт Миколаївського національного університету ім..В.О.Сухомлинського— Електронний ресурс. Режим доступу : <http://mdu.edu.ua/>

Лекція 7. Професійна підготовка фахівців у закладах вищої освіти

План

1. Умови ефективного розвитку особистості майбутнього фахівця.
2. Формування професійної свідомості.
3. Фундаменталізація і індивідуалізація підготовки фахівця з вищою освітою.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Умови ефективного розвитку особистості майбутнього фахівця.
2. Формування професійної свідомості.
3. Фундаменталізація і індивідуалізація підготовки фахівця з вищою освітою.

Додаткові питання

1. Стандарти вищої освіти.
2. Поняття професійної компетентності.

3. Ознайомлення студентів з навчальним планом, переліком навчальних дисциплін, зокрема професійно орієнтованих.

4. Екскурсія у навчальний заклад для ознайомлення з основними напрямками роботи вчителя.

Рекомендована література

1. Умови ефективного розвитку особистості майбутнього фахівця. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.novapedahohika.com/noloms-1618-1.html>

2. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в умовах вищого навчального закладу: науковий посібник / Під заг. ред.. проф. С.І.Якименко. Київ: Слово, 2011. 464 с.

3. Редько В. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи.-К.: Генеза,2007.-136с.

4. Савченко О. Професійна підготовка вчителів//Рідна школа,2011,№11,ст..45-47.

5. Сисоєва С. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя. мов. // Педагогіка і психологія. 2005 р. №4. С.60

6. Teaching Standarts Електронний ресурс. Режим доступу https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/teaching_standards_en_-_lr.pdf

Лекція 8. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів

План

1. Сутність самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів та її мета.

2. Ефективний спосіб організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студента.

3. Шляхи адаптації студентів першого курсу до самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Сутність самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів та її мета.
2. Ефективний спосіб організації навчально-пізнавальної діяльності студентів.
3. Шляхи адаптації студентів першого курсу до самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів..

Додаткові питання

1. Робота студентів з джерелами інформації.
2. Консультації на кафедрах.

Рекомендована література

1. Бородіна Г.І. Комунікативні завдання на базі професійно-орієнтованого тексту при навчанні ESP/ Г.І. Бородіна, А.М. Спевак // Вісник ХНУ. – 2009. – N 14. – С. 40–45.
2. Мороз О. Г. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація: [Навчальний посібник] / О. Г. Мороз, В. О. Сластьонін, Н. І. Філіпенко. – К., 1997. – 168 с
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України від 02,06, 93 №161//Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.
4. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: Навч. посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти. - Т.: Навчальна книга "Богдан", 2003.
5. Activation of learning-and-cognitive activity of students of humanities as the basis for efficient organization of their independent educational activities. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://scaspee.com/all>

materials/activation-of-learning-and-cognitive-activity-of-students-of-humanities-as-the-basis-for-efficient-organization-of-their-independent-educational-activities-i-s-hrytsenko

6. Ways of independent work organization in foreign language teaching.

Електронний ресурс. Режим доступу: <http://visnyk.fl.kpi.ua/article/view/76545>

Лекція 9. Права та обов'язки студента. Студентське самоврядування.

Лідерство

План

1. Права студентів, їх обов'язки.
2. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.
3. Мета, завдання та структура студентського самоврядування.
4. Права та обов'язки старости академічної групи.
5. Лідерство як соціально- психологічний феномен
6. Формування активної лідерської позиції викладача

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Права студентів, їх обов'язки.
2. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.
3. Мета, завдання та структура студентського самоврядування.
4. Лідерство як особистісна властивість та як соціально-психологічне явище. Типи лідерства.
5. Ключові лідерські компетенції викладача.

Додаткові питання

1. Стипендіальне забезпечення студентів.
2. Профспілкова організація студентів, участь у її діяльності. Студентська преса, її роль у студентському самоврядуванні.
3. Показники прояву компетенцій викладача-лідера.

4. Діагностичне оцінювання лідерського потенціалу.

Рекомендована література

1. Дроздова І.П. Стислий конспект лекцій з курсу «Педагогіка і психологія вищої освіти» / І.П. Дроздова – Харків : ХНАМГ, 2007.
2. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.
3. Лідерство. Сутність лідерства і його основні ознаки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/17370921/menedzhment/liderstvo> – Назва з екрана (дата звернення 27.02.2017).
3. Міляєва В.Р. Розвиток потенціалу особистості в умовах сучасного освітнього середовища / В. Р. Міляєва, Н.К. Лебідь, Ю. В. Бреус // Вісник Одеського національного університету. – Одеса, 2013. – Т. 18, Вип. 3: Психологія. – С. 117 – 126.
3. Наказ Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я № 191/153 від 06.06.96 «Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання у вищих закладах освіти»
4. Пономаренко О.В. Проблема лідерства в ретроспективі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n1_2010_st_16/ – Назва з екрана (дата звернення 27.02.2017).
5. Kalashnikova S.A. Organization of Distance Learning in Higher Education Institute: Experience of the National Academy of Public Administration, the President of Ukraine / S.A. Kalashnikova // World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare & Higher Education. – November 1-5, 2004. Washington DC, USA. – Volume 1, Issue 1. – P. 752-758.
6. Students leading education. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.ischoolinitiative.com/sled/>

7. Leading Educational Innovation and Improvement_Електронний ресурс.
Режим доступу: <https://www.edx.org/micromasters/michiganx-leading-educational-innovation>

ЛЕКЦІЯ 10. Участь студентів у науково-дослідній роботі університету.

План

1. Зміст та завдання науково-дослідної роботи студентів
2. Студентське наукове товариство КНТУ

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Основні питання

1. Зміст та завдання науково-дослідної роботи студентів
2. Студентське наукове товариство МНУ ім..В.О.Сухомлинського.

Додаткові питання

1. Магістратура, аспірантура, докторантура.
2. Вимоги до написання курсових робіт, дипломних робіт.
3. Вимоги до оформлення тез конференцій, які проводяться в ЗВО.

Рекомендована література

1. Закон України "Про вищу освіту." Відомості Верховної Ради. -2002.- № 20.
2. Миколаївський національний університет ім..В.О.Сухомлинського
Електронний ресурс. Офіційний сайт Миколаївського національного університету ім..В.О.Сухомлинського— Електронний ресурс. Режим доступу : <http://mdu.edu.ua/>
3. Mykolaiv V.O. Sukhomlynskyi National University. Електронний ресурс. Режим доступу http://en.mdu.edu.ua/?page_id=198

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Індивідуальне завдання для студентів має за мету поглиблене вивчення окремих тем дисципліни, полягає в написанні і захисті реферату на одну із тем, номер якої обирається за вибором викладача.

Перелік тем для рефератів:

1. Історія створення і розвитку МНУ ім.В.О.Сухомлинського.
2. Видатні вчені та випускники МНУ ім.В.О.Сухомлинського. .
3. Державна політика в галузі вищої освіти.
4. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні..
5. Структура вищої освіти в Україні.
6. Стандарти вищої освіти в Україні.
7. Управління в галузі вищої освіти.
8. Типи закладів вищої освіти в Україні.
9. Створення, реформація та ліквідація ЗВО.
10. Особливості професійної підготовки фахівців в Україні.
11. Фінансово-економічні відносини в системі вищої освіти.
12. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою.
13. Роль бібліотек в навчально-виховному процесі.
14. Поняття «інноваційна технологія» в педагогічному процесі.
15. Організація дистанційної освіти в ЗВО.
16. Роль університету у формуванні конкурентоспроможного фахівця.
17. Історія університетської освіти України.
18. Розвиток університетської освіти в провідних країнах світу.
19. Розвиток університетської освіти в країнах Європейського Союзу.
20. Тенденції розвитку університетської освіти в країнах Європейського Союзу.
21. Роль вищої освіти в політичному, економічному та культурному розвитку держави.
22. Університет, його роль, функції і завдання.
23. Болонський процес: хронологія подій та їх наслідки для освіти
24. Розвиток вищої освіти України в контексті Болонського процесу.

25. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні.
26. Шляхи інтеграції України в європейський освітній простір.
27. Розвиток студентського самоврядування в університетах України
28. Сутність лідерства студентів університету.
29. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів (у контексті вивчення іноземних мов).
30. Критерії оцінювання навчально-пізнавальної діяльності студентів.
31. Студентська профспівкова організація в університеті.
32. Моя майбутня професія.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Реферат підводить підсумок вивчення студентами як окремої теми, так і дисципліни в цілому.

Оптимальний обсяг реферату складає 10-15 сторінок.

Поля: ліве - 30 мм, праве - 15 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм; всі сторінки нумеруються: загальна нумерація починається з титульного листа, проте порядковий номер на ньому не ставиться. Абзацний відступ 1,25 см.

Шрифт: Times New Roman, 14 пт., текст друкується через 1,5 міжрядковий інтервал.

Реферат має містити титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновки та список використаної літератури.

На титульному аркуші реферату вказуються: офіційна назва навчального закладу, факультету і кафедри; прізвище та ініціали автора реферату (абревіатура навчальної групи); повна назва теми; прізвище та ініціали наукового керівника, його науковий ступінь і вчене звання; місто, де знаходиться навчальний заклад та рік написання реферату.

Після титульного листа подається зміст реферату з точною назвою кожного розділу (параграфу) і вказуванням його сторінок.

У вступі визначається актуальність теми, мета і задачі даної роботи; характеризується наявна або використана література.

В основній частині формулюються 2-3 питання плану, які повинні розкрити зміст проблеми, історію становлення і сучасний стандартний стан проблеми. Кожне питання повинно закінчуватися чітко сформульованими висновками.

У висновках треба підвести підсумки дослідження. Важливо щоб вони мали особистісний характер.

До списку використаних джерел мають бути включені лише безпосередньо використані в рефераті праці в алфавітному порядку авторів. Список літературискладається з 5-7 джерел. При цитуванні обов'язково вказати джерело і сторінку, на якій знаходиться цитата.

Виклад матеріалу в рефераті має бути логічним, послідовним, без повторень. Неприпустимо використовувати цитати без посилання на автора. Реферат оцінюється за такими критеріями: актуальність; наукова та практична цінність; глибина розкриття теми, вирішення поставлених завдань; повнота використання рекомендованої літератури; обґрунтування висновків; грамотність; стиль викладу; оформлення реферату; обсяг виконаної роботи; завершеність дослідження.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Самостійна робота – найважливіша складова частина навчальної роботи студентів, що виконується під керівництвом викладача.

Тематика та зміст самостійної роботи позначено у навчальній робочій програмі. Викладач знайомить студентів із тематикою та змістом самостійної роботи. Питання за кожною темою, що виносяться на самостійне вивчення, питання для самоконтролю та рекомендована література також надаються викладачем.

Метою самостійної роботи є вироблення навичок опрацювання спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння предмета навчальної дисципліни, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і викладання одержаної інформації.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Самостійна робота студента полягає в опрацюванні лекційного матеріалу за темами 1-10. Самостійне вивчення додаткових питань, які представлені по кожній темі дисципліни, а також самостійне опрацювання матеріалу по темі 6: Знайомство з КНТУ: історія, традиції, інфраструктура. Можливий перелік окремих поглиблених питань з дисципліни.

Перелік поглиблених питань до самостійної роботи студентів:

1. Визначте загальні, особливі та специфічні тенденції розвитку вищої освіти країн Європейського Союзу.
2. Опишіть історію формування Болонського процесу.
3. Доведіть думку: «Українська вища освіта – частина європейської інтеграції».
4. Проаналізуйте роль гуманітарних наук в системі вищої освіти.
5. Проаналізуйте роль індивідуалізації навчання в системі вищої освіти.
6. Визначте, що належить до індивідуально-психологічних особливостей людини.
7. Визначте головні умови розвитку здібностей тих, хто навчається.
8. Доведіть думку: «Навчання – один із головних видів діяльності людини».
9. Проаналізуйте основні форми організації навчального процесу у вузі.
10. Визначте види лекційних занять та головні вимоги до лекції.
11. Обґрунтуйте твердження: «Навчання – двобічний процес».
12. Як Ви розумієте професійну свідомість?
13. Опишіть соціально-культурну інфраструктуру університету.
14. Визначте зміст поняття «студентське самоврядування».
15. Тенденції розвитку вищої освіти у Сполучених Штатах Америки, Канади.
16. Тенденції розвитку вищої освіти в країнах Західної Європи.
17. Тенденції розвитку вищої освіти у Великій Британії.

18. Тенденції розвитку вищої освіти у Франції.
19. Тенденції розвитку вищої освіти у Німеччині.
20. Тенденції розвитку вищої освіти в країнах Східної Європи.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Студентам для ефективної самостійної роботи рекомендована література для оволодіння дисципліною. Рекомендована література представлена як для кожної теми окремо, так і в кінці навчально-методичного посібника. Вона містить книги, навчальні посібники, монографії, автореферати, наукові статті, законодавчі документи, електронні ресурси тощо.

Загальні рекомендації до організації самостійної роботи:

- Під час підбору літератури з того чи іншого питання необхідно вміти скласти бібліографічні записи згідно з єдиними вимогами, які є обов'язковими для оформлення бібліографічного апарату.
- У процесі самостійної роботи важливо вміти робити записи прочитаного. Під час опрацювання книг застосовують такі види записів: складання плану; виписування цитат; записи висновків, складання тез; складання конспекту; складання анотацій; написання реферату; рецензування; систематизація зведених оглядів; підготовка зведеного конспекту; складання схем, таблиць тощо.
- Робота з книгою в такий спосіб допомагає синтезувати основні думки й положення, сприяє розвитку логічного мислення.
- Студент має вміти складати конспект. Власне конспект - це короткий, послідовний, стислий письмовий виклад основного змісту книги, статті, лекції, записаний у розповідній формі. У конспекті можна записувати тези, виписки, цитати, цифрові матеріали, таблиці, графіки, окремі рисунки. Виклад конспективного запису має бути послідовним, логічно зв'язаним. Для підтвердження окремих положень необхідно записувати найяскравіші

приклади. У конспекті треба чітко записувати заголовки й підзаголовки, що є в роботі, позначаючи їх підкресленням, іншим чорнилом.

➤ Для одержання інформації студенти можуть користуватися бібліотекою університету, де мають право одержувати у користування книги, документи та інші носії інформації з бібліотечних фондів відповідно до правил користування бібліотекою.

Пошук потрібної літератури можливий за допомогою електронного каталогу бібліотеки університету.

➤ Студенти можуть користуватися Інтернетом.

➤ Студенти можуть отримувати консультації з питань навчального процесу у викладачів на кафедрах університету.

Зразок підпису контрольних робіт

Контрольна робота
з дисципліни Університетські студії
студента групи _____
(шифр групи)

_____
(П.І.Б)

_____
(№ залікової книжки)

Перевірив: _____
(вчене звання, посада викладача)

_____
(П.І.Б.)

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

1. Що таке університет?
2. Коли і де починається історія університетської освіти?
3. В якому році в Україні було створено перший навчальний заклад?
4. Як Ви розумієте місію університету?
5. Які Ви знаєте основні нормативно-правові акти, які регламентують механізм управління університетською освітою?

6. В якому році був затверджений Закон України «Про вищу освіту України»?
7. Які кращі державні університети готують українську еліту?
8. В чому полягає провідна роль державних університетів в підготовці висококваліфікованих фахівців?
9. Що таке освіта?
10. В чому полягає національний характер освіти?
11. Яким чином в Україні забезпечується безперервність освіти і який механізм її забезпечення?
12. Які функції та задачі виконує Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України в сучасних умовах?
13. Що таке Болонський процес?
14. В чому полягає суть процесу інтеграції України в європейський простір?
15. В якому році та де була підписана Булонська декларація щодо створення єдиного Європейського простору освіти?
16. Що Ви знаєте про Булонську конвенцію, яка була підписана в м. Болонья 19 червня 1999 року?
17. Які Ви знаєте офіційні документи Міністерства освіти і науки України, які регламентують впровадження Болонської системи в освітній простір України?
18. Що таке кредитно-модульна система організації навчального процесу?
19. Які освітньо-кваліфікаційні рівні введені в систему вищої освіти України у зв'язку з впровадженням Болонської системи?
20. Що таке євроінтеграція?
21. В чому полягає сутність Європейської кредитно-трансфертної системи?
22. По якій шкалі оцінюються знання студентів в умовах Болонського процесу?
23. Що таке кредит?

24. Що Ви розумієте під фундаменталізацію та індивідуалізацією підготовки фахівців з вищою освітою? В чому вони проявляються в університетській сфері?
25. Які Ви знаєте основні тенденції розвитку світової вищої освіти на сучасному етапі?
26. На Вашу думку чому буде сприяти інтеграція України в світовий (європейський) освітянський простір?
27. Що таке університет? Яка основна мета його функціонування в суспільстві, державі?
28. Яка структура університету, в якому Ви навчаєтесь?
29. Які функції притаманні ректорові університету?
30. Яка структура управління в університеті, в якому Ви навчаєтесь?
31. На якому факультеті Ви навчаєтесь, яка його структура?

32. Що таке факультет?
33. Деканати: їх роль в організації і проведенні навчального процесу на факультеті.
34. Чим відрізняється випускаюча кафедра від обслуговуючої навчальний процес?
35. Хто є учасниками організації навчального процесу в університеті?
36. Підсумковий модульний контроль: його мета, призначення і механізм реалізації.
37. Що таке графік навчального процесу?
38. Що таке лекція, семінар, самостійна робота студента (СРС)?
39. Як Ви тлумачите „професійну підготовку майбутніх фахівців зі спеціальності — Економіка підприємства» ?
40. Що передбачає науково-дослідна робота студентів?

Тести для підсумкового контролю

1. Перші заклади вищої освіти в Україні з'явилися у

а) X ст.

б) XVI ст.

в) XVIII ст.

г) XX ст.

2. Першим вищим навчальним закладом в Україні вважається

а) Києво-Могилянська академія.

б) Київський державний університет.

в) Острозький колегіум (школа).

г) Львівський університет.

3. Можливими формами навчання у вишах є

а) заочна, денна, додаткова.

б) заочна, денна, дистанційна.

в) заочна, денна, дистанційна, очно-заочна, екстернат.

г) заочна, денна, дистанційна, очно-заочна, екстернат, додаткова.

4. Освітньо-кваліфікаційні рівні, за якими ведеться підготовка фахівців у вишах України, називаються

а) молодший спеціаліст, бакалавр, магістр.

б) молодший спеціаліст, бакалавр, магістр, спеціаліст.

в) бакалавр, магістр, спеціаліст.

г) магістр, спеціаліст.

5. *Вкажіть правильно визначені освітні рівні:*

а) повна вища освіта.

б) неповна вища освіта, базова вища освіта.

в) неповна вища освіта, повна вища освіта, базова вища освіта.

г) базова вища освіта.

6. *ОКР бакалавр – це*

а) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі повної загальної середньої освіти здобула базову вищу освіту, фундаментальні та спеціальні уміння та знання щодо загального об'єкта праці (діяльності), достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

б) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

в) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності.

7. *ОКР спеціаліста – це*

а) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі повної загальної середньої освіти здобула базову вищу освіту, фундаментальні та спеціальні уміння та знання щодо узагальненого об'єкта праці (діяльності), достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

б) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

в) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності.

8. ОКР магістра – це

а) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі повної загальної середньої освіти здобула базову вищу освіту, фундаментальні та спеціальні уміння та знання щодо узагальненого об'єкта праці (діяльності), достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

б) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків

(робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

в) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності.

9. В Україні є такі рівні акредитації вищих навчальних закладів:

а) I, II, III, IV.

б) III, IV.

в) I, II, III.

г) II, III, IV.

10. В Україні діють такі типи вищих навчальних закладів:

а) університет, філіал, консерваторія.

б) університет, інститут, академія.

в) університет, інститут, академія, обсерваторія.

г) університет, інститут, академія, консерваторія.

11. Суть Болонського процесу полягає в

а) розробці та підписанні договорів.

б) реформуванні системи вищої освіти.

в) готовності до глобальних змін.

г) інформаційних технологіях.

12. Україна приєдналася до Болонського процесу в

а) 1999 р.

б) 2000 р.

в) 2005 р.

г) 2007 р.

13. Удосконалення Європейського освітнього простору передбачає

а) зміцнення зв'язків між вищою освітою та дослідницькою діяльністю; забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей; нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти; готовність до глобальних змін.

б) зміцнення зв'язків між вищою освітою та дослідницькою діяльністю; забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей; нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти.

в) формування особистості; забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей; нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти; готовність до глобальних змін.

г) забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей; нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти.

14. Документ, який підписують на кожній з міжурядових конференцій Болонського процесу, називається

а) договором.

б) комюніке.

в) декларацією.

г) угодою.

15. Кредитно-трансферна система – це

а) форма організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій та використання залікових одиниць – залікових кредитів.

б) різноманітні види індивідуальної та колективної діяльності студентів, які здійснюються ними на навчальних заняттях або в поза аудиторний час за завданнями викладача.

в) форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача проводить природничі або імітаційні експерименти.

16. Модуль – це

а) задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (ОПП) навчальної дисципліни, практики, державної атестації.

б) форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача проводить природничі або імітаційні експерименти.

в) види навчальної діяльності студенти, що формують компетенції.

17. Заліковий кредит – це

а) завершена задокументована частина (навчальної дисципліни, практики, курсового проектування тощо) навчання студента, що підлягає обов'язковому оцінюванню та зарахуванню.

б) система навальних елементів навчальної дисципліни, що засвоюються за допомогою відповідних методів навчання.

в) нормативні навчальні дисципліни.

18. Індивідуальний навчальний план студента – це

а) вид навчальної діяльності студентів (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота студента).

б) робочий документ студента, що містить інформацію про перелік та послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяг навчального навантаження студента (усі види навчальної діяльності), типи індивідуальних завдань, систему оцінювання (поточний та підсумковий контроль знань, державну атестацію випускника).

в) варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики.

19. Професійна мобільність – це

а) інтегрована якість особистості, що виявляється у здатності успішно переключатися на іншу діяльність або змінювати види педагогічної діяльності; вмінні ефективно використовувати систему узагальнених професійних прийомів для виконання будь-яких завдань.

б) система елементів навчальної дисципліни, що засвоюються за допомогою відповідних методів навчання.

в) форма організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій та використання залікових одиниць – залікових кредитів.

20. Компоненти професійної мобільності такі:

а) соціальний, психологічний, економічний.

б) соціальний, психологічний.

в) соціальний, економічний.

г) соціальний, психологічний, культурологічний.

21. Професійне самовдосконалення – це

а) зміцнення зв'язків між вищою освітою та дослідницькою діяльністю; забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей; нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти.

б) свідомий, цілеспрямований процес підвищення рівня власної професійної компетенції та розвитку професійно значущих якостей відповідно до соціальних вимог, умов професійної діяльності і власної програми розвитку.

в) формування особистості; забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей; нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти; готовність до глобальних змін.

22. Формами професійного самовдосконалення є

а) самоосвіта та самовиховання.

б) самоосвіта.

в) самовиховання.

г) самоосвіта, самовиховання, самовдосконалення.

23. Етапи самовиховання особистості такі:

а) самопізнання, планування самовиховання, реалізація програм самовиховання, контроль і регуляція самовиховання.

б) самопізнання, реалізація програм самовиховання, контроль і регуляція самовиховання.

в) самопізнання, планування самовиховання, реалізація програм самовиховання.

г) планування самовиховання, реалізація програм самовиховання, контроль і регуляція самовиховання.

24. Самопізнання – це етап самовиховання, що включає такі компоненти:

а) самоспостереження, самоаналіз.

б) самоспостереження, самоаналіз, самооцінка.

в) самоспостереження, самоаналіз, самооцінка, саморегулювання.

г) самоспостереження, самоаналіз, самооцінка, саморегулювання, самодисципліна.

25. Планування самовиховання – це етап самовиховання, що включає такі компоненти:

а) самозобов'язання, програма самовиховання, девіз життя.

б) самозобов'язання, особистий план роботи над собою, програма самовиховання.

в) самозобов'язання, особистий план роботи над собою, програма самовиховання, девіз життя.

г) план роботи над собою, програма самовиховання, девіз життя.

26. Реалізація програми самовиховання – це етап самовиховання, який включає такі компоненти:

- а) самопереконавання, самонавіювання, самозаохочення, самосуд, самонаказ.
- б) самонавіювання, самозаохочення, самосуд, самонаказ.
- в) самопереконавання, самонавіювання, самосуд, самонаказ.
- г) самопереконавання, самонавіювання.

27. Контроль і регуляція самовиховання – це етап самовиховання, що включає такі компоненти:

- а) самоконтроль, самозвіт.
- б) самоконтроль, самозобов'язання, самозвіт.
- в) самоконтроль, самозобов'язання, самозвіт, самоосуд.
- г) самозобов'язання, самозвіт, самоосуд.

28. Навчальна лекція – це

- а) право студентської громади (студенти денної форми навчання) вищого навчального закладу самостійно вирішувати питання громадського життя студентів у межах чинного законодавства.
- б) логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочною та демонструванням дослідів.
- в) інтегрована якість особистості, що виявляється у здатності успішно переключатися на іншу діяльність або змінювати види діяльності.

29. Семінарське заняття – це

а) вид навчальних практичних занять студентів вищих навчальних закладів, який передбачає самостійне вивчення студентом за завданнями викладача окремих питань і тем лекційного курсу з наочним оформленням матеріалу у вигляді реферату, доповіді повідомлення тощо.

б) вид бесіди.

в) свідомий, цілеспрямований процес підвищення рівня власної професійної компетенції і розвитку професійно значущих якостей відповідно до соціальних вимог, умов професійної діяльності і власної програми розвитку.

30. Виступ студента на семінарському занятті має містити такі елементи:

а) вступ, глибоке та добре аргументоване висвітлення питання, узагальнення, висновки.

б) глибоке та добре аргументоване висвітлення питання, узагальнення, висновки.

в) вступ, глибоке та добре аргументоване висвітлення питання

31. Науковим дослідженням є

а) реферат.

б) відповідь.

в) конспект лекцій.

32. Наукова робота студента проводиться

а) на лекціях.

б) на практичних заняттях.

в) поза навчальним закладом.

г) у навчальному закладі.

33. Формами наукової роботи є

а) доповідь.

б) конспект студента.

в) виступ.

г) тези.

34. Елементом наукової діяльності студента є

а) навчання студента елементам дослідницької діяльності, організації і методики наукової творчості.

б) наукові дослідження, що здійснює студент під керівництвом викладача.

в) підготовка до семінарського заняття.

35. Напрямами наукової діяльності студента є

а) фестиваль авторської пісні.

б) науково-дослідницька робота, що є невід'ємним елементом навчального процесу і входить до календарно-тематичних та навчальних планів, навчальних програм як обов'язкова для всіх студентів.

в) науково-дослідницька робота, що здійснюється поза навчальним процесом у гуртках, проблемних групах (лабораторіях), перекладацьких та інформаційних студіях, фольклорних експедиціях тощо.

г) науково-організаційні заходи, конференції, конкурси.

36. Різні види моделювання, вивчення й аналіз реальних документів, програм, ділових ігор, практична допомога установам здійснюється

- а) у студентських наукових гуртках.
- б) у студентських проблемних лабораторіях.
- в) на лекційних та практичних заняттях.

37. Форми організації науково-дослідної діяльності студентів такі:

- а) наукові гуртки, лабораторії.
- б) наукові гуртки, лабораторії, спецкурси.
- в) наукові гуртки, лабораторії, спецкурси, лекції.
- г) наукові гуртки, лабораторії, спецкурси, доповіді.

38. Не є формою наукової роботи

- а) доповідь.
- б) конспект студента.
- в) виступ.
- г) тези.

39. Заняття в науковій лабораторії – це

- а) вивчення та аналіз літератури.
- б) постановка експерименту.
- в) створення чогось нового.
- г) підготовка до лекції.

40. На науковій конференції молоді дослідники мають можливість

- а) виступити з результатами свого дослідження.
- б) послухати доповіді інших.
- в) взяти участь у дискусії.
- г) запропонувати іншим поділитися досвідом.

41. Правильним є твердження, що

- а) бібліотека ВНЗ надає студентам необхідні підручники, методичну допомогу й інші навчальні та методичні матеріали.
- б) бібліотека ВНЗ надає студентам необхідні підручники.
- в) бібліотека ВНЗ надає студентам необхідні методичні матеріали.

42. Правильним є твердження про те, що завдяки електронним бібліотекам

- а) створюється можливість скорочення часу надходження необхідної інформації, збільшення ємності сховищ, які потребують додаткових площ і відповідного обладнання, розширення доступу до рідкісних книг.
- б) створюється можливість безкоштовно працювати з каталогами державних, регіональних та університетських бібліотек і відстежувати необхідні дані щодо сучасних публікацій.
- в) зберігаються від зникнення і повного забуття джерела, що зберігаються на таких недовговічних носіях, як папір, кіно-, аудіо- і відеоплівки, диски, платівки.

43. Неправильним є твердження, що завдяки електронним бібліотекам

а) створюється можливість скорочення часу надходження необхідної інформації, збільшення ємності сховищ, які потребують додаткових площ і відповідного обладнання, розширення доступу до рідкісних книг.

б) є можливість швидкого скачування рефератів без належного опрацювання, що допоможе отримати найвищу оцінку.

в) створюється можливість безкоштовно працювати з каталогами державних, регіональних та університетських бібліотек і відстежувати необхідні дані щодо сучасних публікацій.

44. Діяльність вищих навчальних закладів в Україні регулюють такі закони:

а) закон України «Про підприємництво», закон України «Про освіту».

б) закон України «Про освіту», закон України «Про вищу освіту».

в) закон України «Про підприємництво», закон України «Про освіту», закон України «Про вищу освіту».

45. Зміст педагогічної освіти з відповідних спеціальностей для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів визначається

а) галузевими стандартами вищої педагогічної освіти та стандартом вищої освіти вищого навчального закладу і, враховуючи її особливості, передбачає фундаментальну, психолого-педагогічну, методичну, інформаційно-технологічну, практичну і соціально-гуманітарну підготовку педагогічних і науково-педагогічних працівників.

б) фундаментальною, психолого-педагогічною, методичною, інформаційно-технологічною, практичною і соціально-гуманітарною підготовкою педагогічних і науково-педагогічних працівників.

в) галузевими стандартами вищої педагогічної освіти.

46. *Студентський гімн має міжнародну назву*

- а) соціум.
- б) Гаудеамус.
- в) Кампус.

47. *Право на освіту громадян закріплено в*

- а) законі України «Про вищу освіту».
- б) законі України «Про освіту».
- в) Конституції України.

48. *Правильним є твердження про те, що студентське самоврядування здійснюється на рівні*

- а) студентської групи.
- б) студентської групи, факультету, гуртожитку, студентського містечка, структурних підрозділів вищого навчального закладу та вишу загалом.
- в) студентської групи, факультету, гуртожитку, міста, району, області, структурних підрозділів вищого навчального закладу та вишу загалом.

49. *Органи студентського самоврядування існують у таких формах:*

- а) сенат, парламент, студентська навчальна частина, студентські деканати, студентське братство.
- б) сенат, парламент, бюро, консиліум, студентське братство, комюніке.
- в) консиліум, студентське братство, засідання, комюніке.

50. Загальні збори (конференція) студентів вищого навчального закладу як вищий орган студентського самоврядування

а) готують звіти, положення про студентське самоврядування, інструкції.

б) перевіряють успішність, відвідування, готують звіти, положення про студентське самоврядування, інструкції, визначають структуру, повноваження та порядок обрання виконавчих органів студентського самоврядування.

в) ухвалюють положення про студентське самоврядування, обирають виконавчі органи та заслуховують їх звіти, визначають структуру, повноваження та порядок обрання виконавчих органів студентського самоврядування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 2007–2011 рр. : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т вищ. освіти ; [упоряд.: Пономаренко Л. О. ; Стельмах Н. А., Пєєва С. П., Айвазова Л. М., Бублик Н. М. ; наук. консультант і авт. вступ. ст. Корольов Б. І. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. – К. : Нілан-ЛТД, 2012. – 663 с
2. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004.-384с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: [Навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя] – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384с.
4. Болонський процес в Україні. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/bologna/>
5. Вища освіта. Болонський та Сорбонський процеси. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/vyshcha-osvita-v-ukraini/vyshcha-osvita-i-bolonskyi-protses.html>
6. Вступ до спеціальності: філологія (англійська). Модуль 2: навч.посіб./ авт.-уклад.
7. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- 8: Закон України про освіту. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Освіта України. – 2000. - № 32.
10. Кремень В.Г. Болонский процесс : сближение, а не унификация / В.Г. Кремень // Зеркало недели. – №48(473). – 13–19 декабря 2003.

11. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2005. – 448с.
12. Левківська Г. П. Адаптація першокурсників в умовах вищого навчального закладу освіти / Г.П.Левківська, В.С.Сорочинська, В.С.Штифурак. – К., 2000. – 102 с.
13. Миколаївський національний університет ім.В.О.Сухомлинського Електронний ресурс. Офіційний сайт Миколаївського національного університету ім.В.О.Сухомлинського— Електронний ресурс. Режим доступу : <http://mdu.edu.ua/>
14. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: матеріали до першої лекції /Уклад. М. Ф.Степко, Я. Я.Болубаш, К. М.Левківський, Ю.В.Сухарніков; відп. ред. М.Ф.Степко. – К., 2004.
15. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови. – Харків, “Основа”, 1993.
16. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІст. // Освіта, 2001. - № 38-39.
17. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / [За ред. В.Г. Кременя]. – Тернопіль, 2004. – 147с.
18. Погрібний А. Г. Борис Грінченко. Нарис життя і творчості / А. Г.Погрібний. – К., 1988.
19. Савченко О. Професійна підготовка вчителів//Рідна школа,2011,№11,ст..45-47.
20. Сайт «Законодавство України». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
21. Сисоева С. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя. мов. // Педагогіка і психологія. 2005 р. №4. С.60
22. Указ Президента «Про затвердження національної доктрини розвитку освіти» від 17.04.2002
23. Указ Президента «Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя» від 15.03.2002р.

24. Умови ефективного розвитку особистості майбутнього фахівця. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.novapedahohika.com/noloms-1618-1.html>

25. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в умовах вищого навчального закладу: науковий посібник / Під заг. ред.. проф. С.І.Якименко. Київ: Слово, 2011. 464 с.

26. Я – студент: навч.посіб. [Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Караман С.О. та ін.; за заг.ред. Огнев'юка В.О.]. – 3-є вид., зі змінами. – К.: Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – 248 с.

Допоміжна

27. The Bologna Process and the European Higher Education Area. Електронний ресурс. Режим доступу: http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_en

28. Bologna Process. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.wg.aegee.org/ewg/bologna.htm>

29. Education at EU. Електронний ресурс. Режим доступу: https://europa.eu/european-union/topics/education-training-youth_en

30. Ministerial Declarations and Communiqués. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.ehea.info/cid100210/ministerial-conference-bologna-1999.html>

31. Guide to higher education in Ukraine. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://studyinukraine.gov.ua/study-in-ukraine/guide-to-higher-education-in-ukraine/>

32. Max DePree. Leadership is an Art. – NY, Dell Publishing, 2010. – 228 p.

33. Structure of higher education system in Ukraine. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://applicant.bsmu.edu.ua/higher-education-in-ukraine/structure-of-higher-education-system-in-ukraine>

Інформаційні ресурси

34. Веб-сайт «Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України». Електронний ресурс Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/>
35. Законодавство України Електронний ресурс Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
36. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
37. Информационные и коммуникационные технологии в образовании: монография / Под редакцией: Бадарча Дендева. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214728.pdf>
38. Кіяновська Н. М. Поняття електронного навчання в контексті сучасної педагогічної науки. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.rusnauka.com/29_DWS_2012/Pedagogica/1_120037.doc.htm
39. Ліцензування вищого навчального закладу. Електронний ресурс : Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
40. Освітні веб-сайти. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://lokschool.io.ua/s14248>
41. Попит на освітні послуги: шляхи наближення до потреб роботодавців / Г. О. Черніченко, Л. В. Шаульська // Університетські наукові записки. - 2007. - № 3. - С. 224-230. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Unzap_2007_3_35.pdf
42. Професійний саморозвиток педагога. – [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/administration/40495/
43. Словник іншомовних слів. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.jnsm.com.ua>
44. Українська освіта. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.osvita.lviv.ua>
45. Open Educational Resources. – [Електронний ресурс] Режим доступу:

<http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/access-to-knowledge/openeducational-resources/>

Навчально-методичне видання

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів факультету іноземної філології першого курсу денної та заочної форм навчання

Укладач Заскалета С.Г.

Підписано до друку .....Здано до тиражування .....Формат.....